

W tej sytuacji uczestnicy Sesji zwracają się z apelem do pracowników nauki polskiej, a także do uczonych innych krajów, aby aktywnie przeciwstawiali się wypaczaniom zachodnioniemieckiej nauki. Należy wzmóc systematyczne prace, mające na celu demaskowanie rewizjonistycznych tez głoszonych w Niemieckiej Republice Federalnej.

Uczestnicy Sesji stwierdzają, że uczeni państw socjalistycznych osiągnęli poważne wyniki w przedstawieniu zgodnego z prawdą stosunku Niemiec do ich sąsiadów, a w szczególności do narodów Europy środkowej i wschodniej. Uczestnicy Sesji podkreślają zwłaszcza wysiłki uczonych w Niemieckiej Republice Demokratycznej, mające na celu zgodne z prawdą historyczną przedstawienie stosunków niemiecko-polskich.

Uczestnicy Sesji wyrażają naukowcom NRD uznanie za ich nieugiętą postawę we wspólnej walce z imperializmem Niemieckiej Republiki Federalnej oraz podkreślają konieczność dalszego zacieśniania współpracy uczonych polskich z ośrodkami naukowymi NRD.

Biorąc pod uwagę dotychczasowy istotny wkład nauki polskiej w odbudowę i zagospodarowanie Ziemi Zachodnich oraz w badania nad polską przeszłością ziem nadodrzańskich i nadbałtyckich a także wyniki osiągnięte w badaniach stosunków polsko-niemieckich, uczestnicy Sesji apelują do uczonych polskich, aby dla dobra narodu i państwa polskiego wzmogli jeszcze systematyczną walkę na forum międzynarodowym przeciw wszystkim rewizjonistycznym tendencjom w badaniach i wydawnictwach Niemieckiej Republiki Federalnej. Należy w związku z tym zwrócić szczególną uwagę na szersze udostępnienie nauce światowej wyników pracy uczonych polskich, m. in. przez zwiększenie wydawnictw w językach obcych.

W obecnej sytuacji politycznej zwalczanie rewizjonizmu zachodnioniemieckiego, pseudonaukowej *Ostforschung*, która utrudnia pokojową współpracę między narodami, jest obowiązkiem każdego polskiego uczonego, w interesie prawdy naukowej i utrwalenia pokoju światowego".

Jan Prędko

NAUKOWA SESJA NIEMCOZNAWCZA W ZIELONEJ GÓRZE

Staraniem Instytutu Zachodniego, przy współudziale Lubuskiego Towarzystwa Kultury i Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich, odbyła się w Zielonej Górze w dn. 8 i 9 grudnia 1961 r. naukowa sesja niemcoznawcza. Jej obrady toczyły się wobec blisko 300-osobowego audytorium, składającego się głównie z nauczycieli, działaczy partyjnych i społecznych, aktywnych TRZZ, członków LTK, młodzieży z wyższych klas licealnych.

W sesji wzięli udział: przewodniczący Prezydium WRN w Zielonej Górze — Jan Lembas, jego zastępca — Jan Koleńczuk, sekretarz KW PZPR — Ludwik Siedlecki, sekretarz KW ZSL — Karol Ciecierski, przewodniczący WK SD — Mieczysław Mierzyński, przedstawiciele Rady Naczelnej TRZZ — mgr mgr Marian Niewiadomski i Bronisław Włodek. Na sesję przybyła również grupa naukowców poznańskich z prof. prof. Zdzisławem Kaczmarczykiem, Gerardem Labudą i Michałem Szanieckim na czele.

Otwarcia sesji dokonał i jej obradom w pierwszym dniu obrad przed południem przewodniczył prezes Lubuskiego Towarzystwa Kultury — Wiesław Sauter. Jako pierwszy zabrał głos prof. dr Michał Szaniecki, dyrektor Instytutu Zachodniego. Prof. M. Szaniecki scharakteryzował cel i zadania toczącej się sesji, po czym — w imieniu Dyrekcji Instytutu Zachodniego — wręczył przedstawicielom władz wojewódzkich pierwsze egzemplarze najnowszego wydawnictwa Instytutu Zachodniego, pracę zbiorową pt. „Województwo zielonogórskie — monografia geograficzno-gospodarcza”.

W pierwszym dniu sesji przed południem referat na temat „Problem nie-

miecki w obecnej sytuacji międzynarodowej" wygłosił prof. dr Z. Kaczmarczyk. Referent dokonał szczegółowej analizy rewizjonistycznych celów zachodnioniemieckiej polityki i wskazał na niebezpieczeństwo zagrożenia pokoju światowego płynące ze strony militarystyki i szowinizmu. Prof. Z. Kaczmarczyk szczególnie podkreślił fakt, że Niemiecka Republika Federalna wyszła już daleko poza rolę narzędzia wykonującego jedynie zalecenia i wytyczne polityki zachodniej. NRF wykazuje bowiem obecnie bardzo ożywioną inicjatywę w kierunku dalszego zaostrzania stosunków między Wschodem a Zachodem. Postawa kół rządzących w NRF w wielu wypadkach utrudnia wzajemne porozumienie. Referent omówił też wysiłki państw obozu socjalistycznego zmierzające do odprężenia i pokojowej koegzystencji państw o różnych ustrojach. W tej części referatu omówiona została również rola Polski ze szczególnym uwzględnieniem propozycji zawartych w planie Rapackiego.

Drugi z kolei referat pt. „Dyskusja między polską a niemiecką nauką na temat polskich Ziemi Zachodnich” wygłosił prof. dr G. Labuda. Mówca zapoznał słuchaczy z najnowszymi wynikami swych dociekań naukowych. Szczególne zainteresowanie wzbudziła analiza nacjonalistycznych i internacjonalistycznych podstaw metodologicznych. Mówca wykazał, iż do wzajemnego poznania i zbliżenia między obu narodami doprowadzić może jedynie postawa wynikająca z internacjonalistycznych założeń. Do dziś jednak istniejący w NRF system *Ostforschung* zmierza w dalszym ciągu do podboju. Jest to tendencja sprzeczna zarówno z interesem polskiego, jak i niemieckiego narodu. Mówca podkreślił w zakończeniu swego referatu, iż obecnie w demaskowaniu nacjonalistycznych fałszy zachodnioniemieckich skutecznie pomagają naukowcy z Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Po południu pierwszego dnia obrad sesji wystąpili dwaj referenci z Zielonej Góry. Mgr W. Lemiesz mówił na temat ekonomiczno-politycznych problemów woj. zielonogórskiego w zachodnioniemieckiej propagandzie rewizjonistycznej. Referat ten zawierał bogaty materiał przykładowy czerpany z prasy ziomkowskiej, głównie z zachodnioniemieckich tygodników rewizjonistycznych „Ost-West-Kurier”, „Der Schlesier” i „Volksbote”. Referent skonfrontował polskie relacje prasowe i ich zachodnioniemieckie echa. Z przykładów tych wynikały jawne fałszerstwa, półprawdy i prawdy częściowe oraz zdania wrywane z kontekstu jako metoda, która znalazła zastosowanie przy przedstawianiu polskich Ziemi Zachodnich w prasie rewizjonistycznej NRF.

Podobny charakter miał referat red. T. Kajana, który mówił na temat „Kultura Ziemi Lubuskiej w ziomkowskiej propagandzie rewizjonistycznej”. Referent wykazał bezpodstawność zachodnioniemieckiej propagandy rewizjonistycznej, według której polskie Ziemi Zachodnie są „zaniedbane pod względem kulturalnym”. Na przykładzie danych z terenu woj. zielonogórskiego stwierdzić można, iż życie kulturalne rozwija się tu bujniej aniżeli przed 1945 r. Właśnie włączenie tych ziem na powrót do ich naturalnego polskiego organizmu pozwoliło na pełny, zarówno gospodarczy jak i kulturalny, rozkwit.

W dyskusji, jaka wywiązała się po referatach, jako pierwszy głos zabrał doc. dr J. Ziółkowski. Wskazał on na stale postępującą integrację przesiedleńców niemieckich w NRF. Za szczególnie ważne w tym względzie uznał powstawanie nowych więzów krwi na skutek małżeństw mieszanych między przesiedleńcami a ludnością miejscową. Zdaniem dyskutanta integracja młodzieży przesiedleńczej w NRF jest już w zasadzie faktem dokonany.

Dr Z. Nowak zwrócił uwagę na ekonomiczne źródła rewizjonizmu zachodnioniemieckiego. W sposób bezsporny dowiódł też korzyści, jakie wyniosła gospodarka zachodnioniemiecka na skutek przyplwy przesiedleńców, niezbędnego potencjału roboczego.

Mgr A. Kwilecki mówił o zadaniach polskiej socjologii w rejestrowaniu przemian społecznych zachodzących na Ziemiach Zachodnich. Dyskutant wykazał bezpodstawność tez zachodnioniemieckiej socjologii, mówiąc o jej „zdalnie prowadzonych badaniach”, o jej teorii tzw. „lotnego piasku”, o wymyślonych „konfliktach społecznych” i rzekomo „przymusowym osadnictwie”.

Mgr Z. Giżewski zwrócił uwagę na postępowe siły w NRF, które szczerze pragną porozumienia i zgodnego współżycia z narodem polskim. Dużo miejsca w swej wypowiedzi poświęcił omówieniu współpracy teatru zielonogórskiego z teatrem we Frankfurcie n. Odrą.

Mgr H. Szczegółła wyraził przekonanie, iż rewizjonistyczna propaganda zachodnioniemiecka uderza przede wszystkim tam, skąd nie spodziewa się natychmiastowej, rzeczowej repliki. Jego zdaniem „Gazeta Zielonogórska”, „Nadodrze” i miejscowa rozgłośnia radiowa winny bardziej niż dotychczas reagować na tego rodzaju propagandę.

W drugim dniu obrad przedmiotem zainteresowania była Niemiecka Republika Demokratyczna.

Dr B. Wiewióra wystąpił z referatem pt. „NRD — pozycja międzynarodowa”. Referent przedstawił genezę powstania i sytuację prawną Niemieckiej Republiki Demokratycznej oraz jej pozycję na arenie międzynarodowej. Dr B. Wiewióra szczególnie podkreślił doniosłą treść polityczną zawartą w umowie o sojuszu Polski z NRD, z pierwszym państwem niemieckim, które udowodniło swą wolę zerwania z imperialistyczną polityką junkrów i kapitalistów niemieckich.

O politycznym i ideologicznym rodowodzie NRD mówił w kolejnym referacie mgr J. Rachocki. Mówca poruszył sprawę prześladowań postępowych sił niemieckich w hitlerowskiej Rzeszy. Podał on cyfrę 300 000 antyfaszystów niemieckich, którzy do wybuchu II wojny światowej przebywali w więzieniach i obozach koncentracyjnych. Prześladowania te wzmożyły się jeszcze w okresie wojny. Do tradycji tego ruchu oporu nawiązuje się obecnie w NRD, a nadto do tradycji kombatantów niemieckich w republikańskiej Hiszpanii, do tradycji Komitetu „Wolne Niemcy” powstałego w czasie wojny na terytorium ZSRR, do niemieckich komitetów antyhitlerowskich we Francji i Meksyku, nade wszystko zaś do tradycji Komunistycznej Partii Niemiec.

Doc. dr S. Zajchowska wygłosiła następny referat pt. „Rozwój gospodarczy NRD”. Referentka szczególnie podkreśliła fakt nierównomiernego rozmieszczenia przemysłu w hitlerowskiej Rzeszy. W porównaniu z Niemcami zachodnimi tereny obecnej NRD były wyraźnie upośledzone pod względem ekonomicznym. Stąd wyłoniła się konieczność budowy własnego przemysłu ciężkiego. Dużo uwagi poświęcono w referacie przemysłowi chemicznemu, który w globalnej produkcji przemysłowej stoi na pierwszym miejscu w NRD, a w skali światowej zajmuje 7 miejsce. Ogólnie stwierdzić można, że produkcja NRD jest obecnie znacznie wyższa niż produkcja na tym samym terenie w okresie przedwojennym.

W dyskusji po referacie doc. dr S. Zajchowskiej głos zabrał mgr B. Gruchman, który omówił rozszerzenie bazy energetycznej i rozwój przemysłu precyzyjnego w NRD.

Mgr Teresa Piotrowiak dokonała ciekawego, aczkolwiek skrótowego ze względu na ograniczony czas, przeglądu rozwoju kultury i nauki w NRD.

Ob. Franciszek Białasik zgłosił projekt utworzenia w Zielonej Górze biblioteki niemcoznawczej.

Dwudniowe obrady podsumował dyrektor Instytutu Zachodniego, prof. dr M. Szczaniecki, dziękując równocześnie władzom woj. zielonogórskiego za stworzenie odpowiednich warunków i pomoc w pomyślnej realizacji programu sesji.

Janusz Sobczak